SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL. XCV. No. 224. JERSEY CITY and NEW YORK. FRIDAY, NOVEMBER 25, 1988 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 25-го ЛИСТОПАДА 1988 Ч 224 РІК XCV

АРХИЄПИСКОП Т. МЕККЕРРІК ДОМАГАЄТЬСЯ ПОВНИХ ПРАВ ДЛЯ УКЦЕРКВИ

Нюарк, Н. Дж. — Нюаркська газета „Стар-Леджер" помістила у числі з 21-го листопада ц.р. довшу інформацію Лорін Робінсон про поїздку до Москви прелата нюаркської дієцезії Архиєпископа Теодора МекКерріка, який порушив там багато важливих проблем, наприклад справу вільної еміграції жидів й інших та проблему леґалізації Української Католицької Церкви в СССР. Архиєпископ МекКеррік зустрівся там і перевів довшу розмову з українським католицьким єпископом Павлом Василиком, який повторив американському церковному достойникові, що УКЦерква розпоряджає тепер 10-ма єпископами, має понад 1,000 висвячених священиків, більшу кількість дияконів, монахів і монахинь і приблизно 5 мільйонів вірних, які змушені практикувати свою релігію у прихованні від ока КҐБ і місцевої влади, бо Церква, не зважаючи на різні заходи леґальної натури, все ще знаходиться поза законом, тобто діє в катакомбах.

Архиєпископа Т. МекКерріка запросив до подорожі Державний департамент ЗСА, який вислав до Москви більшу делеґацію, що складалася з 14-ти осіб і репрезентувала Комісію безпеки і співробітництва в Европі, завданням якої є наглядати чи виконуються у державах-сиґнаторах Гельсінкські угоди, прийняті в 1975 році постанови на усіх відтинках життя, включно з гуманітарними, що входять до третього кошика ухвал. У делеґацію входили заступники державного секретаря, конґресмени і сенатори (з четвертої виборчої округи в Нюарку конґресмен Кристофер Смит).

„Це була історична і варта уваги подорож тому, що під час політики гласности і перебудови Верховна Рада СССР має аналогічну комісію безпеки і співробітництва в Европі", — заявив Архиєпископ признаючись відкрито, що він у розмові із совєтськими представниками підніс дуже широко і відкрито питання леґалізації УКЦеркви в СССР, зокрема в Україні так, як ми, наприклад, вимагаємо вільної еміґрації для жидів і тих, що бажають покинути СССР, чи виїхати тільки на відвідини до родини".

Архиєпископ МекКеррік хвалив членів американської делеґації, які мали відвагу піднести не одну контроверсійну і болючу справу у розмові з їхніми совєтськими колеґами.

„В атмосфері проповідуваного відкритого суспільства совєтські офіційні чинники зробили дуже мало, або нічого не зробили, щоб поліпшити долю українців-католиків, крім кількох не здійснених досі обіцянок, що ця справа буде предметом дискусії на урядовому рівні. Їхня Церква, заборонена в 1946 році, теоретично нібн існує, але їм не можна сходитися разом для участи в Богослуженні, навіть на відкритому місці. Згідно з теперішньою практикою вони не можуть мати своїх церков і священства й тому повстала катакомбна Церква", — каже Архиєпископ МекКеррік. При тій нагоді він згадує про 1000-річчя Християнства в Україні, хрищення України св. Володимиром, князем київським в 988 році.

Церковний достойник, який виявився дійсним приятелем українців, із задоволенням говорить про свою поїздку, під час якої він мав нагоду зустрінутись з українцями-католиками, яких, як кажуть совєти, в СССР немає. „Я допоміг їм зустрінутись з багатьма делеґатами із ЗСА, щоб сенатори і конґресмени запізналися з тими, які так багато натерпілися, але витримали в тяжких умовинах життя. Я також поділився з ними своїми враженнями про УК Церкву в ЗСА і запевнив їхні брати моляться за ним і згадують їх у своїх думках". Архиєпископ пригадав при тому, що недавно громада Ню Джерзі святкувала 1000-ліття Християнства і з цієї нагоди правилась у римо-католицькій катедрі в Нюарку торжественна Богослужба.

Він з глибоким зворушенням згадує про зустріч з єпископом П. Василиком, якого застрашують, але він відкрито проповідує Боже слово. Взагалі довга інформація Л. Робінсон написана фахово і прихильно до українців і їхньої УПцеркви.

В ТОРОНТО ПРОХОДИТЬ V КОНҐРЕС СКВУ

Торонто (О. Кузьмович). — Напередодні V СКВУ це місто вже переповнене гостями з країн, де живуть українські поселенці. Делеґати приїхали скоріше, щоб в днях перед початком пленарних нарад СКВУ відбути свої організаційні з'їзди.

І так в п'ятницю, 18-го, суботу 19-го, неділю 20-го і понеділок 21-го листопада відбули свої з'їзди світові надбудови молодечих організацій Пласт і СУМ, перевели свої наради СФУЖО, Організації Визвольного Фронту і Ідеологічно Споріднені Націоналістичні Організації.

X Конференція Українських Пластових Організацій відбула свої наради впродовж 18-го листопада вечером, 19-го і 20-го листопада цілоденно при участі біля 100 делеґатів і гостей із шести країн — Канади, ЗСА Великобританії, Арґентини, Австралії і Німеччини. Львину частину 19-го листопада виповнила дискусія над проблемами, що їх висунено у працях Пластового Конґресу Третього.

Звіти уступаючої Головної Пластової Булави і дискусія над ними, як також вибір нового головного проводу були змістом нарад. На спільній вечері в суботу головне слово виголосив президент СКВУ пл. сен. Петро Саварин. На голову ГПБ обрано одноголосно пл. сен. Ореста Гаврилюка, а на голову ГПР пл. сен. Любомира Романкова.

XIII Світовий Конґрес СУМ відбувся у цих самих днях в присутності понад 80 делеґатів. В суботу, 19-го листопада, відбувся бенкет на якому головну доповідь виголосив ред. Андрій Гайдамаха, про перспективи СУМ на майбутнє. На бенкеті було 350 осіб, а делеґати репрезентували сім країн. Головою СУМ обрано ред. Осипа Рожку, а головою Головної Центральної Виховної Ради мґра Євгена Гановського.

Річні наради СФУЖО обговорювали актуальні справи, а головний панель мав темою дію СФУЖО на зовнішньому відтинку і дальші можливості такої праці у майбутньому.

В днях 19-го, 20-го і 21-го листопада відбулися наради двох середовищ: а це організацій Визвольного Фронту у вільному світі, в яких брало участь біля 100 делеґатів. В дні 20-го листопада відбувся бенкет з участю 500 осіб, а головну доповідь виголосив інж. Василь Олеськів.

В тих самих днях відбули свої наради організації ІСНО з участю 100 делеґатів, а головну доповідь виголосив Микола Плавюк.

У вівторок 22-го листопада розпочалася реєстрація делеґатів СКВУ тут в готелі Гарбор Кесл Вестін. Як інформують, вже є зголошених коло 400 делеґатів. Впродовж цілого дня відбувалися вже наради поодиноких комісій. Перед полуднем були наради Комісії Українських Молодечих Організацій, в яких переведено цікавий панель „Україна сьогодні і наше ставлення до неї", в якому взяли участь О. Рожка від СУМ, Н. Павленко від ОДУМ, Б.

(Закінчення на стор. 4)

„Календар-Альманах УНСоюзу" на 1989 рік друкується

Джерзі Сити, Н.Дж. — Минулого тижня редакція здала в друк „Календар-Альманах '89'" з наміром розіслати вже готове видання відборцям — читачам „Свободи" — в половині грудня цього року.

Цьогорічне видання тиражем 15,000 примірників містить у собі матеріяли понад 30-ти авторів: статті, есеї, нариси, вірші й оповідання. Більшість авторів — відомі українській читацькій авдиторії працівники пера: о. Володимир Пелех; Юрій Левицький, Роман Осінчук, Вікентій Шандор, Ніна Марченко, Теодор Мацьків, Юлій Химинець, Володимир Барагура, Володимир Трембіцький і Юрій Липа; письменниці Любов Коленська і Євгенія Бойко-Дімер; публіцисти і журналісти Іван Лесько, Іван Кедрин, Ольга Кузьмович, Адольф Гладилович, Іван Сарвадій, Іван Боднарук, Людмила Волянська і Роман Левицький.

Щедро по всьому Альманаху розсіяні поезії-перлини переважно Шевченківського змісту. Є там поети давніші: Олена Пчілка, Володимир Самійленко і Богдан Лепкий, і новіші — Ігор Калинець, Оксана Лятуринська, Ліна Костенко, Остап Тарнавський, Яр Славутич, Світлана Кузьменко, Зоя Когут, Микола Степаненко і Яким Вечер.

Календар-Альманах '89 пишається прегарною кольоровою обкладинкою роботи мистця (вже „традиційного", коли йдеться про календарі УНСоюзу) Богдана Титли, який втілив у своєму малюнку вимовну і зворушливу Шевченківську тему — це бо 175-річчя з дня народження Великого Кобзаря. Тому також Видавництво „Свобода" й УНСоюз, і теж редакція повідомляють, що крім „Календаря-Альманаху" вийде в 1989 році вже на початку окрема книжка під назвою „Батькові Тарасові — Батько Союз", присвячена всеціло пам'ятній річниці, як поклін найбільшому українцеві всіх часів і патронові УНСоюзу.

КАРНАВАЛОВІ ВЕЧЕРНИЦІ

Іст Ганновер, Н. Дж. — В суботу, 28-го січня ц.р., о год. 9-ій вечора тут в Рамада Готелі відбуватимуться карнавалові вечерниці, що їх влаштовує Карпатський Лещетарський Клюб. Столики та кімнати по знижених цінах треба замовляти безпосередньо в готелі телефоном: (201) 386-5622. Грає оркестра „Темпо"; вступ 25 дол. від особи, студенти 10 дол.

ЛИТОВЦІ ОБУРЕНІ РІШЕННЯМ ВЕРХОВНОЇ РАДИ РЕСПУБЛІКИ

Москва. — Верховна Рада Литовської ССР під явним натиском першого секретаря ЦК компартії республіки Альґідаса Бразавскаса схвалила запропоновані Москвою зміни у виборчій системі і відклала прийняття рішення з приводу плянованих поправок до конституції СССР.

Як передає кореспондент агентства Ассошіейтед Пресс в Москві Джан-Тор Долберґ, у понеділок вдень на вільнюській площі Ґедимінаса зібралося коло 10,000 демонстрантів, які вимагали повторного голосування з приводу проєкту змін загальносоюзної конституції.

Одна з керівників руху Ріта Дапкус повідомила Далберґа, що рівно у полудень практично все трудоздатне населення республіки провело 10-хвилинний символічний страйк протесту. На цей час був повністю припинений рух транспорту і праця на фабриках, заводах і в установах.

Звертаючися до зібраних, член виконкому Руху на підтримку перебудови Альвідас Мадалінскас закликав до звільнення з посад трьох членів республіканського партійного керівництва. Один з них, Ліонгінас Сепетіс, голосував на сесії Верховної Ради Литви, яка відмовилася наслідувати приклад Естонії.

Продовжуючи виступ, Л. Медалінскас заявив, що московські ініціятиви загрожують, не лише Рухові за перебудову, але і всьому литовському народові. Керівництво руху закликало до скликання нової сесії Верховної Ради республіки 29-го листопада.

Р. Дапкус звернула увагу на присутність посилених міліційних частин, додавши, що „захисники порядку" не вмішувалися до того, що відбувалося.

У понеділок газета „Правда" повідомила про рішення спеціяльно створеної комісії Верховної Ради СССР змінити деякі положення запропонованих раніше змін у конституції. Зміни в першу чергу стосуються 108-ої статті конституції, яка визначає повноваження нового верховного органу з'їзду народних депутатів СССР.

Пункт 12 цієї статті, зокрема, каже, що з'їзд народних депутатів може відкликати законодавчі акти, прийняті Верховною Радою СССР, вищими органами державної влади союзних і автономних республік на випадок їх невідповідности з конституцією СССР.

Помічник М. Ґорбачова погрожує балтійцям

Москва. — В інтерв'ю надрукованому минулої суботи, 19-го листопада ц.р., в канадській газеті „Торонто Стар", директор совєтського Інституту для справ З'єднаних Стейтів Америки і Канади, член Центрального Комітету КПСС Ґеорґій Арбатов заявив, що якщо „екстремісти в прибалтійських республіках не перестануть влаштовувати масові публічні віча, демонстрації і взагалі заколоти, центральний уряд в Москві може ввести до Естонії, Латвії і Литви спеціяльні військові частини".

Арбатов підтвердив право кожної республіки на суверенітет, яке включає також повний вихід із Союзу ССР, але, заперечуючи самого себе підкреслив, що це право відноситься тільки до культурних, мовних, тепер навіть економічних справ, а також вибір на власний національний прапор і гимн, але в ніякому разі воно (право) не має жадного відношення до політичних потяґнень націоналістичних елементів в республіках, ціллю яких є створити свої самостійні держави.

Згідно з теоризуванням Ґ. Арбатова, відповідальні особи в Естонії без сумніву „перетягнули струну", тобто порушили загальну політичну лінію КПСС, яка може сумно для них закінчитися і дуже пошкодить для інших союзних республік, які також ідуть шляхом здобуття автономії.

Виступаючи в Ню Делі, Індія, генеральний секретар ЦК КПСС і голова Президії Верховної Ради СССР Міхаїл Ґорбачов дав багато спокійнішу оцінку подій у прибалтиці і назвав їх „емоційними наслідниками гласности і перебудови".

Совєтолог Торонтонського університету Доналд Шворц передбачає, що Москва незабаром розпічне тиху, але дуже рішучу офензиву в першу чергу на три прибалтійські республіки, а потім також на інших, які виходитимуть поза рамки всесоюзної політики. „Я не знаю, — заявив Шворц, — як далеко піде М. Ґорбачов, але він прекрасно знає, що введення у приблатику совєтських танків і додаткових військових частин, означатиме кінець його нібито ліберальної політики гласности, перебудови і відкритого суспільства. Крім того він дуже здібний грач і тому здає собі справу з наслідків політики твердого кулака та реакції на Заході". Інші політичні спостерігачі і аналітики кажуть, що у випадку насильного здавлення проблисків свободи у республіках трісне, як миляна банька, започаткована співпраця СССР із західніми демократичними країнами і користі для імперії, які з цієї співпраці випливають.

У СВІТІ

ІТАЛІЙСЬКІ КОМУНІСТИ, партія яких втратила багато прихильників в останніх роках, виступили з пропозицією, щоб чехо-словацькі комуністи спромоглися на людяний жест і реґабілітували колишнього першого секретаря Компартії ЧСР Александра Дубчека. Ідеї Дубчека, як відомо, все таки прийнялися у якійсь формі сьогодні в Совєтському Союзі і в інших сателітних республіках. Сама Чехо-Словаччина починає роздумувати над тим чи не піти їй слідами Міхаїла Ґорбачова, тобто слідом гласности і перебудови. В 1968 році, А. Дубчека усунули з усіх постів і виключили з членства в Комуністичній парції. Країну окупували війська Варшавського Пакту і танками здусили „празьку весну". Тепер Дубчека прославляють комуністи за кордоном, нагороджують його почесними докторатами, але свої ще не дійшли до того пункту, кажуть спостерігачі.

КИТАЙСЬКА НАРОДНА РЕСПУБЛІКА незадоволена стриманням виведення совєтських військових частин з Афганістану. Китайська щоденна газета „Пекін Рев'ю" пише, що Совєтський Союз не мав права на свою руку зупинити виводу тільки тому, що по дорозі траплялися сутички з муджагедінами. Москва мусіла узгіднити свою тактику з іншими державами, які в Женеві підписали договір про виведення війська і шукання мирної розв'язки афганського питання. Газета слушно пише, кажуть аналітики, що зупинення процесу виведення військ може некорисно вплинути на загальну політику у відносинах між Заходом і Сходом і зруйнувати дотеперішні заходи відпруження.

ЛАТВІЯ НЕ ПІШЛА ШЛЯХОМ ЕСТОНІЇ

Москва. — Кореспондент газети „Ню Йорк Таймс" Естерн Фейн інформує у числі з 23-го листопада ц.р., що Верховна Рада Латвійської ССР, голосуючи 22-го листопада над справою суверенности і збільшеної культурної й економічної свободи, не пішла шляхом Естонської ССР і не вимагала для себе права вета у справі зміни всесоюзного законодавства і додатків до Конституції.

Західні політичні спостерігачі, аналітики і дипломати, які уважно слідкують за розвитком подій у прибалтійських республіках заявляють, що перестороги кремлівських керівників мали свій вплив на рішення литовців і лотишів, які переводили сволю сесію Верховної Ради у більш спокійній атмосфері, без зайвих пропаґандивних фанфар, або, як написала західньонімецька газета „Зіддойче Цайтунґ", в „атмосфері національного пригноблення", бо вони були свідомі того, що брак солідарности прибалтійських республік це користь для центрального уряду в Москві. Естонці надіялися, що Латвія і Литва підтримають повністю їхнє рішення про право вета і наближення до суверенности, хоч і в естонській постанові не прийнято рішення про вихід із Союзу але натяки під час дискусії вказували на те, що ця республіка прямує шляхом до суверенности.

Треба сказати, що останні націоналістичні тенденції у прибалтиці викликали справжню турботу у Кремлі. Не зважаючи на те, що Ґеорґій Арбатов погрожував балтійцям танками і висилкою спеціяльних військових частин, то все таки від теоретичних погроз до здійснення цього пляну ще дуже далеко, бо побренькування шабелькою в сьогоднішній ситуації, в атмосфері проповідування гласности, перебудови і відкритого суспільства, а щобільше відновленої співпраці із західніми демократичними країнами, могло б зруйнувати усю програму Міхаїла Ґорбачова і насторожити Захід проти СССР, який на практиці й далі залишився агресивною тоталітарною імперією, небезпечною для демократичних систем, але принаймні на зовні соціялістична і капіталістична системи почали між собою співпрацювати і наближуватись одна до одної, — кажуть аналітики.

Покищо не відомо, що властиво було правдивою причиною, що Литва і Латвія не підтримали повністю попереднього рішення Естонії. Сталося це в кожному разі після цього, як Москва заявила в дуже категоричний спосіб, що рішення естонців є незаконним і противиться всесоюзній Коституції і законодавству. Правда, кремлівські керівники хотіли цю справу полагодити шляхом переговорів між ними і естонцями, але чи тепер після поблажливого рішення литовців і лотишів вони захочуть займатися цією справою, треба сумніватися, — говорить поінформовані особи і знавці підсовєтської проблематики.

Захід не цікавився боротьбою УПА, — каже науковець

Торонто. — Д-р Любомир Луцюк, науковий співробітник Катедри Українознавчих Студій при Торонтонському університеті, виголосив недавно доповідь перед публікою в числі понад 600 осіб, які зібралися на святочному концерті для відзначення створення Української Повстанської Армії. УПА була створена на території України під час Другої світової війни й боролася рівночасно проти німецьких і совєтських окупаційних сил за створення Української самостійної держави.

В своїй промові д-р Луцюк висвітлив, як уряди Великої Британії, ЗСА і Канади, перед, під час і після Другої світової війни, ставилися до українського питання. Цитуючи документи міністерства закордонних справ, які він відкрив, досліджуючи цю справу в Канаді, ЗСА та в Англії, д-р Луцюк знайшов докази, що уряди згаданих держав знали про існування українського підпільного визвольного руху. Не зважаючи на те, що розвідчі служби цих держав зібрали досить інформацій про УПА та інші українські визвольні формації, уряди, однак, не виявили ані бажання, ані потреби зацікавитись справою боротьби за створення української незалежної держави.

На думку д-ра Луцюка, саме тепер, коли ще живуть люди, свідки цієї доби, треба конечно почати акцію збирання їхніх свідчень, щоб доповнити історію цього періоду й залишити якнайповнішу документацію про цей час. Згідно з довірочним звітом, що був опублікований в журналі „Економіст", „зріст українського націоналізму буде продовжуватися" в Совєтському Союзі, де українці тепер намагаються заповнювати „білі плями" в історії України.

В заключних висновках д-р Луцюк сказав, що саме ці люди, які сьогодні сидять тут на залі, повинні допомагати науковцям у вільному світі заповняти ці „білі плями", підтримуючи морально й фінансово. З кожною особою, яку ми хоронимо на цвинтарі, ми закопуємо в гріб частину української історії. Покоління українців, що народилися вже у Канаді, чи тих, які приїхали сюди як політичні еміґранти, мусять розпочати акцію збирання правдивих фактів про те, що ділялося в Україні під час Другої світової війни.

В АМЕРИЦІ

ПРОФЕСОР СТЕНФОРДСЬКОГО університету Майкл Боскін очолить групу економічних дорадників і Джорджа Буша. Саме Боскін є автором пропозиції Буша в подоланні дефіциту федерального бюджету. Один з передових учених-економістів, Боскін переконаний, що для боротьби з дефіцитом немає потреби підвищувати податки.

НА ЗУСТРІЧІ У ВАШІНҐТОНІ з працівниками Державного департаменту і Конґресу економічний радник в'єтнамського уряду Нгуен Зюан Оан повідомив, що у В'єтнамі плянується відкрити американські пункти розшуку вояків, що пропали безвісти під час війни у тій країні. „Америка зможе відкрити стільки розшукових пунктів, скільки захоче і укомплектувати їх своїми службовцями", — заявив Оан кореспондентам. Він також сказав, що його зустрічі у Вашінґтоні „були таємними" і відмовився повідомити, як зареаґували американці на пропозицію відкриття у В'єтнамі своїх представництв. За його словами, В'єтнам робить усе можливе для поновлення дипломатичних відносин з Америкою. „Ми сподіваємось, що адміністрація Буша підтримає нормалізацію відносин між ЗСА і В'єтнамом", — сказав він на пресовій конференції в Бангкоку, де зупинився повертаючись з Вашінґтону в Ганой.

Відвідини з далекого і не так далекого краю

У редакції „Свободи" гості з УВАН: д-р Марко Антонович, Наталія Бартаі-Драгоманова та Оксана Радиш-Міяковська.

Джерзі Сити, Н. Дж. (Л. Волянська). — Редакція щоденника вітала недавно трьох українських людей, гостей зблизька і здалеку, бо і з Европи — з Мадярщини, з Монтреалю та зі самого Ню Йорку. Ними були Наталя Бартаі-Драгоманова, внучка видатного політично-громадського діяча, ученого й публіциста і небога славетної Лесі Українки; д-р Марко Антонович, історик і журналіст, активний громадський діяч — третє покоління із заслуженої родини Антоновичів, київських істориків (він внук проф. Володимира Антоновича і син проф. Дмитра Антоновича) та Оксана Радиш-Міяковська, — невтомна трудівниця, основний рушій УВАН у Ню Йорку, де вона має позицію керівника канцелярії.

Всі троє — колишні кияни й нащадки членів славної колись Старої Київської Громади. Всі троє були учасниками урочистої конференції, присвяченої 100-літтю з дня народження основоположника УВАН у Німеччині св. п. проф. Володимира Міяковського (1888 - 1972), що відбулася в неділю, 16-го жовтня, з доповідями професорів Ярослава Білінського, Василя Омельченка і Марка Антоновича, який говорив на тему „Володимир Міяковський як учений", а Оксана Радиш-Міяковська сказала зворушливе слово „Спогад про батька".

Звичайно в нас, на поселеннях у ЗСА, прийнявся звичай — приходити до щоденника (єдиного у вільному світі і найстаршого: йому минуло у вересні ц.р. 95 років) перед якоюсь визначною подією чи імпрезою, щоб заздалегідь поінформувати про те членів редакції, а через них — і усю читацьку українську громаду в діяспорі, бо ця газета йде в усі кінці земної кулі. Цей раз — імпреза — урочиста конференція, присвячена св. п. проф. В. Міяковському, була вже поза ними, і треба було аж окремого заохочування з боку редакції та д-ра Антоновича, щоб скромна до подиву донька покійного професора Оксана прибула до Української Будівлі на оглядини Видавництва і на розмову про її працю на терені Української Вільної Академії Наук. Цього ж дня вона їхала на кладовище посадити осінні квіти на могилу батька та разом з її приятелями відвідати Український Православний Осередок св. Андрія Первозванного в Бавнд Бруку, що збагатився тепер ще одним непроминальної вартости набутком — новим приміщенням у бароккову стилі бібліотеки, що вже налічує тисячі й тисячі томів. Серед них чимало раритетів, яких не мають у своєму посіданні навіть багаті університетські бібліотеки. Все це гордощі і ще одна заслуга Митрополита Мстислава, глави УАПЦеркви в ЗСА і в діяспорі.

При нагоді відвідин у

(Закінчення на стор. 4)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc at 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Subscription 1 year — $40 00 6 months — $22 00 3 months — $12 00 UNA members 1 year — $15 00 Change of address — $1 00 Make check or money order payable to Svoboda

Postmaster Send address changes to
Svoboda 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302
Tel (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City N J

Статті і дописи підписані авторами не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає

Передплата на рік $40 00, на півроку — $22 00, на 3 місяці — $12 00
Для членів УНСоюзу $15 00 річно. За кожну зміну адреси — $1 00
Чеки і money orders виставляти на "Svoboda"

P O Box 346 Jersey City N J 07303

День Подяки

Четвертий четвер у листопаді кожного року — це обов'язуючий у всіх стейтах Америки День Подяки. Всі державні установи у цей день замкнені і все американське суспільство відзначає цей день, як одне зі своїх найбільших і найкращих нерелігійних свят. Воно не релігійне, але глибоко закорінене в американській традиції. Сягає своїм корінням до цих перших поселенців на американській землі, які дякували Богові, що вони пережили важку зиму. Сьогодні ніхто про оцей змисл Дня Подяки не думає і більшість громадян, мабуть, про це й не знає. Але День Подяки став поруч із Різдвом Христовим — наймилішим родинним святом: люди один одного відвідують, складають одні одним бажання й відвідують святині, в яких відбуваються Богослужби, присвячені подяці Господеві за всі блага, цо Він ними наділив народ і кожного та кожну в народі.

На Америку всі народи у широкому світі споглядають, як на обітовану землю. Нещасні мільйони людських істот у комуністичних країнах уявляють собі, що кожний американець чи американка — мільйонери, та насправді, треба в Америці важко працювати, проте результат все однаковий: запевнений прожиток працюючого. Що й не казати Америка це країна з найвищим загальним добробутом, з найвищим життєвим стандартом. І коли з-поза залізної завіси прибувають сюди щасливці та вперше увійдуть до одного з пречисленних „супермаркетів", чи департаментових крамниць, дивляться на все це добро, як на чудо-диво. „Мир і добробут" є політичним гаслом правителів Америки і за мир і добробут — треба дякувати Господеві.

Гірка доля України захотіла, що вільними людьми є тільки поселенці у діяспорі, особливо на північноамериканському континенті, в ЗСА і Канаді. Тут теж найбільше скупчення українських людей. І всі вони, льояльні громадяни країни, де знайшли прибіжище і здебільшого живуть у добробуті. І що найважливіше тут вільно плекати українську культуру, можна спростувати фальші про Україну, тут можна плекати українську державницьку думку.

Прилучімся до всього американського суспільства і дякуймо Богові за врятування нас і наших родин, за всі блага, що їх маємо, та й помолімся на інтенцію України й українського народу. І в цей День Подяки — з глибини нашої душі дякуймо за все оте добро, якими нас обдаровує оця країна свобід.

ВЕЛИКЕ ЧИСЛО західньоевропейських країн підтримали акт проголошення самостійної Палестини і назвали його корисним примирливим потягненням. Міністри закордонних справ 12-ох европейських держав, членів Північно-Атлантійського Оборонного Союзу (НАТО), у принципі привітали акт проголошення, бо в цьому акті є багато позитивних моментів, скевованих на досягнення повного замирення на Близькому Сході. Очевидно, Єрусалим покищо не приймає до уваги таких й подібних думок у справі Палестини.

Володимир Яців

ЧИ КІНЕЦЬ КОЛГОСПІВ?

II.

Дорадники Ґорбачова, як також сам Ґорбачов переконані в тому, що впровадження цієї фундаментальної зміни — системи винайму і привернення стану перед колективізацією, у якому власник землі, був сильно прив'язаний до неї, наступить збільшення активности на тому аґрикультурному відтинку, а тим самим збільшення сільсько-господарських продуктів, які є конче потрібні для скріплення і дальшого існування перебудови. Можливо, що рільничі плоди не вистачають, щоб задовольнити попит на харчові продукти, в часі коли зростає суспільний опір, що його відчув Ґорбачов в часі своєї поїздки по Сибірі.

На цій конференції Ґорбачов сказав, що „якщо б урожай відповідно зібрали колгоспи і радгоспи і забезпечили його транспортом, як теж його замаґазинували, і вкінці він появився в продажі, то треба було б ще додати до цього урожаю яких 25 відсотків, що були втрачені", щоб можна було встановити висоту урожаю. На ці недомагання большевицької системи звертають більше увагу засоби масової інформації й інформують суспільство про поганий стан доріг, як теж і транспорту, що спричиняють втрату додатково на 10 відсотків, заки доставлять збір до заготівельних маґазинів. Такий загальний стан, вказує на це, що проблема лежить не тільки у низькому урожаі, але в загальному господарському стані совєтської соціялістичної тоталітарної держави.

Винайм землі може представляти один крок до управи землі родиною, а це якраз потягнення, яке Ґорбачов не відкинув під час його поїздки у вересні до Східнього Сибіру, коли йому місцеві офіційні представники це суґерували. Дипломати кажуть, що існують посередні кроки, що їх міг зробити Ґорбачов, однак він того не зробив з різних причин. Він сказав на цій конференції, що накреслений проєкт закону про винайм землі був частиною стратегії повернення управи землі до кооперативної системи 1920 років. На підставі цих потягнень в останньому часі можна сказати, що Ґорбачов намагається розпачливо якнайшвидше вийти з цієї загрозливої катастрофічної ситуації, тому що жадний громадянин Совєтського Союзу, не буде брати перебудови серйозно до уваги, доки на полицях у крамницях не появиться більше харчових товарів. Тому він старається оздоровити цю соціялістичну систему радикальними реформами, які, на його думку, — це єдиний лік, щоб вийти з цього катастрофічного положення країни. Треба ствердити, що Ґорбачов має поважні проблеми в переданні землі селянським родинам, або групам у рент, тому що селянську клясу зліквідувала соціялістична система московського зразка. Сьогодні немає селянських родин, котрим можна було б передати землю у рент так, як це успішно переведено в Китайській Народній Республіці, передаючи колективну землю родинам, як також групам рільників, які ще пам'ятають часи, коли вони обробляли свою власну землю.

На цьому відтинку реформ Ґорбачов буде мати труднощі, тому, що в Совєтському Союзі ці спомини про свою власну землю і знання оброблювання її вбила соціялістична колективна система, а з цим насувається питання, чи робітник на колективному господарстві, який призвичаєний отримувати заробітну платню без більшої натуги, відважиться взяти в рент землю, яка вимагає, щоб працювати на ній від світанку до пізнього вечора, аби отримати відповідний зиск. Існують теж побоювання чи знову не повторяться сталінські часи і наступить ліквідація цих господарських одиниць у випадку, коли аґрарна політика Ґорбачова увінчається неуспіхом.

Однак треба ствердити, що, не зважаючи на всі ці перешкоди в перепроваджуванні реформ, Ґорбачов має відданих прихильників перебудови, таких, як відомий фізик, борець за права людини академік Андрей Д. Сахаров, який на пресовій конференції, що відбулася 7-го листопада ц. р. у Бостоні остерігав Захід перед неуспіхом реформ. Лавреат Нобелівської нагороди миру сказав, що „неуспіх реформ може означати збільшення порушень прав людини в Совєтському Союзі, як також зовнішню експансію, яка може порушити стабілізацію у світі". Тому, він уважає, що Захід повинен бути дійсно зацікавлений успіхами перебудови, підтримуючи її — і спостерігаючи за змінами, що їх будуть переводити. Рівночасно він підкреслив, що величина і форма допомоги Заходу мусять бути уважно достосовані до цього, що відбувається у Совєтському Союзі.

На підставі цих рішень Ґорбачова можна сказати, що він використовує силу своєї влади, як теж усі можливості не тільки внутрі своєї країни, але також і назовні у країнах Заходу, щоб дістати підтримку для революційних реформ, які, на його думку, вирятують імперію з катастрофічного економічного положення.

Микола Бараболяк

„ФОРТЕЦЯ ЕВРОПА" В 1992 РОЦІ?

Питання З'єднаної Европи вариться уже від кінця Другої світової війни. Співпрацювати в мирі для взаємного добробуту було аж надто самозрозумілим гаслом для вчорашніх ворогів. Думалось про Західньоевропейську Унію, про Европейську Оборонну Спільноту, та на жаль, завдяки манії величности деҐоля, нічого з цих шляхетних намірів тоді не вийшло. Для оборони перед совєтською агресією зродилось НАТО, оборонна спільнота не чисто европейська, бо при участи ЗСА і Канади, і, як-не-як під контролею країни з-за океану. Врешті в 1958 постала Европейська економічна спільнота — ЕЕС, відома, як спільний ринок. Зразу об'єднувала вона три „великі" европейські країни — Францію, Західню Німеччину й Італію та три „менші" Голляндію, Бельгію і Люксембург. До них в 1973 році приєдналась Великобританія, Данія й Ірляндія, Греція, у 1981 році Портуґалія й Еспанія в 1986 році. Країни ці без сумніву економічно проспeрують торгуючи взаємно при існуванні тільки незначних економічних бар'єр. Найбільш користають на спільноті Ірляндія, Бельгія і Голляндія, відсоток торгівлі яких у рамках Спільноти виказує понад 70 відс., найменше Великобританія — біля 50 відс.

За останні три роки йшли інтенсивні приготування на терені брюссельських Ради і Комісії ЕЕС, що є виконними органами ЕЕС, і в парляментах поодиноких членів Спільноти, щоб приготовити відповідні законодавчі акти для здійснення задуму. Вони схвалили Европейський акт, де з'ясовано напрямні діяння Спільноти, почавши від кінця 1992 року. Між іншим передбачається пов'язання виміни валют окремих держав на такий лад, щоб це улегшувало торгівлю, з при цілом на встановлення у майбутньому спільної валюти і одного центрального Банку спільноти. Важливим для держав Спільноти є обмеження висоти податку, відомого колись у Польщі під назвою „оборотового", який нині обов'язує в окремих країнах у висоті до 38 відс., що утруднює торговельні обороти. Не менш контроверсійною проблемою є субвенціонування хліборобської продукції деякими державами, що мало б бути теж припинене.

Виглядало, що всі заходи на добрій дорозі, справжня Економічна Спільнота виклювується, економічні бар'єри між країнами ЕЕС зникнуть дощенту. Торгувати, наприклад, між Великобританією і Німеччиною, буде так легко й вигідно, як між стейтами Ню Йорку і Ню Джерзі. Штрасбурзький европейський парлямент, Рада і Комісія ЕЕС у Брюсселі матимуть більш ваги для поодиноких членів Спільноти, як їхні парляменти й уряди. А що економіка таки рішає про хід політики, то виглядало, що ідея З'єднаних держав Европи народжується таки насправді. А це важливо, бо при корисному розвитку подій у СССР, ЗСА будуть поволі відв'язуватись від первинного завдання оборони Европи перед Сходом. Повинно прийти отже теж до відновлення первинної ідеї Европейської Оборонної Спільноти, що її стопердував парлямент Франції у 1954 році, всупереч бажанням тодішнього французького уряду.

ДеҐоль мав манію величности і під його диктатом Франція була головною перепоною в промощуванні дороги об'єднаній зфедерованій Европі. Нині на п'ять перед дванадцятою у приготуваннях до справжнього об'єднання Европи висунула закиди проти майже вже встановлених принципів справжньої тісної співпраці Европи в ділянці економіки, (що було б на ділі прелюдією до недалекої політичної!), „залізна пані" прем'єр-міністер Великобританії Марґарет Тачер. Вона почала підносити застереження проти того, що брюссельські органи ЕЕС могли б мати більше до говорення у справах економіки окремих членів ЕЕС, чим, наприклад, британський парлямент. Хоч „1992" не передбачає, що заіснують З'єдинені держави Европи на моду „стейтів" у ЗСА, не буде центрального уряду Европи, ні спільної зовнішньої політики, ні збройних сил, крім тих у НАТО, Марґарет Тачер побоюється, що обмеження суверенітету її держави пішли б задалеко. Невідомо, чи застереження прем'єр-міністра Великобританії мають на меті тільки виєднати в переговорах більш корисні умови для її країни у Спільноті, чи вона хоче насправді припинити ще на якийсь час похід Европи на шляху до об'єднання. Усе ж виглядає, що тим разом зусилля прихильників об'єднаної Европи не підуть на марно, й з днем 31-го грудня 1992 року таки настане в Европі новий політичний клімат. Що може дуже приспішити процес об'єднання, це успіхи Ґорбачова у переведенні перебудови і з тим зв'язане, хоч на час відсунення небезпеки аґресії зі Сходу. А в 320-мільйоновому спільному торговельному ринку великий не тільки економічний, але і політичний потенціял, при деякому притемненні американського. Тільки для Марґарет Тачер концепт політичного „суверенітету" грає велику ролю. У світі виразний сумерк цього концепту в користь економічної сили, що насправді рішає нині про потенціял народів.

Питання економічного федералізму та пов'язання з тим справи політичного великого інтересу для українського народу. Коли відкинемо романтичні окуляри на оцінку політичної ситуації нашого народу, то настанови нині незалежних держав Европи на федералізм, зразу економічний, а на дальшу мету — політичний, повинні дати нам дещо до застанови. Наразі наш народ під совєтською владою досягнув би багато, коли б йому удалось вибороти собі права забезпечені совєтськими конституціями, а зокрема, коли б той нарід настільки вийшов із стану отупіння і перестав боятись, щоб принаймні заговорив рідною мовою і викоренив із себе малоросійський комплекс. У майбутньому можуть виринути в СССР можливості винести вимоги здійснення принципів справжнього економічного і політичного федералізму, на якому мала б ніби бути у принципі побудована совєтська система. Як ще дальший поріг — могли б прийти умови загалом вийти з російської системи, навіть, коли б у ній під примусом обставин здійснено принцип рівности націй і „старший брат" перестав старшувати.

Ми, українці, народ західньої культури. Нам подорозі з народами Заходу. Коли б заіснували З'єднані держави Европи, для нас виринуло б питання — стати їх членом? Сателітські держави не думають нині про „суверенні" держави, а щораз більше назріває у них ідея З'єднаної Европи. На кожний випадок федералістичні тенденції у суверенних державах Европи повинні насувати нам деякі рефлексії про наше майбутнє.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Теодор Терен-Юськів

У 70-ті роковини листопадового чину

У день 6-го листопада природа зі своєю чарівною блакиттю неба і сяйвом сонця золотого була, як би в гармонійній співзвучності з радісними піднесеними почуваннями нашої громади, що сходилась святкувати світлопам'ятний день віднови української самостійности і державности у Львові. В залі школи св. Юра, старанням Об'єднаного Комітету, Відділу УККА, відбувся радше скромний концерт.

Започаткувала його відспіванням американського гимну меццо-сопрано, Христя Карпевич. Відкрив імпрезу цьогочасний голова Об'єднаного Комітету ред. Ігор Длябога. Дуже щасливо склалось, що він мав для присутніх несподівану, просто сенсаційно радісну вістку зі Львова. Там бо для листопадових святкувань зібрались на Янівському цвинтарі наші нескорені патріоти над зруйнованими драконською Москвою могилками героїчних Українських Січових Стрільців, щоб помолитись за них і з вдячністю спом'янути їх при миготінні свіч та лопотінні синьожовтих прапорів. Большевицька поліція, що була довкола, не відважилась нарушити молитовносвяткового настрою. І для започаткування концерту — це була вимріяна вістка.

У дальшому, доповідь про історичні Листопадові дні виголосив молодий суспільний діяч інж. Юрій Нестерчук. Хоч він повинен би звернути дещо більше на свою мову і вимову, сама промова була добре побудована, бо привертала увагу до перебігу Листопадових дій, які у нас тепер згадується, звичайно, тільки загально. Х. Карпевич, при чутливому і гарному супроводі Цибрівського, проспівала три пісні: „Спи дитинко моя", з музикою С. Людкевича (слова П. Карманського), „Засумуй трембіто" і „Як стрільці йшли з України", обі пісні УСС-ів, зі словами і мелодією Р. Купчинського. Для багатьох було цікаво почути Х. Карпевич, яка перед літами, по здобутті фортепіянового диплому, почала студіювати спів. І довго, може дещо задовго, чекала вона на свій співочий дебют на поважнішій нашій імпрезі. Ось тут він і відбувся. Голос її може і не є малий, однак він потребує більшого резонансу. Співає вона чисто і правильно щодо мелодії, проте, виступаючи на деяких вечірках, де до власного співу сама собі акомпаньювала, вона перейшла з обов'язково поважномузичного і клясичного стилю співання, на пісенькарський. В такому то стилі, який навряд чи підходив до ідейности свята, виконала Христя свої пісні. Отже, треба би конче повернутись до власного, поважно мистецького стилю у співі.

Без сумніву найкращою точкою концерту був виступ нашої насправді талановитої актриси Стефанії Назаревич-Юзенів із її деклямацією „В день Першого Листопада" Спиридона Черкасенка. Рецитувала вона надхнено і зворушливо, вкладаючи всі свої найглибші почування в оті патріотичні стрічки поета. Справжнє мистецтво завжди осягає свою ціль: публіка була підкорена чаром рідного слова.

Однак ще перед закінченням цього розглянення концерту, мусимо звернути увагу і на деякі менше приємні речі, недоліки у приготуванні до імпрези. На наступний раз вони не повинні приключитись. Передусім афіші концерту були майже нікудишні: вони виглядали, як летючки; до того ще були замалі. І скільки їх було? Я запитував ред. Снилика, чому немає повідомлення про концерт у „Свободі", було ж бо про свято у Філядельфії? Відповідь була, що ніхто не зголосив концерту. Чому не працював мікрофон напочатку? Де були прапори американський і український? Програма концерту відбулась зі швидкістю бігу навпростець чи стометрівки. А це ж бо не час війни, бомби не падуть, поліційної години немає. До того і програма була дещо закоротка. Після концертів у нас не водиться дякувати виконавцям, а головно викликати їх на сцену (деяких уже і не було там).

Концерт закінчували бандуристи ансамблю „Гомін" із Нюарку. Грали і співали вони зовсім сприйнятливо і вони подобались слухачам. Пісні їхні були патріотичні: „Їхав стрілець" Гайворонського (слова Р. Купчинського), „Виє буря" Е. Пасіки, „Набирали добровольців" народна та „Зірвалася хуртовина" обр. С. Ковальчука.

Публіка, яка не зважаючи на кволу рекляму концерту, виповнила залю, нагороджувала рясними оплесками виведені точки.

І. Кмета-Ічнянський

ОСІНЬ

I

Верховіттям красунь-сосен
Шумить грізно бистрий вітер:
„На моїх на крилах осінь!
Плачте, ніжні, плачте, квіти...
Сонце виплило з-за хмари,
Золотом гаї укрились.
Вітре, рано ладиш мари,
Квіть не плаче... Звеселилась.

• • •

Буревіс, спи ще в горах.
Так і серце... Сум поборе.

2

Не похорон...
Смиренно в позолоті листя
Стежки покрило і алею.
Прикрасою, з вишень намистом,
Утіхою було моєю...

„Це похорон..." шепоче вітер,
А листя: „Жити будем, жити!
Одягнем саду голі віти, —
Прийде весна нас воскресити..."

• • •

Іду в задумі по алеї...
Чи діждусь я весни твоєї,
УКРАЇНО?

Осінь, 1988.

В ПОНЕДІЛОК, 21-ГО ЛИСТОПАДА, Дж. Буш оголосив, що Ричард Дарман очолить відділ бюджету. Віцепрезидент категорично заперечував, що для зменшення дефіциту федерального бюджету він підвищить податки. Його програма передбачає зріст видатків на один відсоток, котрий має дорівнювати зростанню інфляції. Прибутки збільшуватимуться розширенням виробництва, збільшенням затруднень і, таким чином, природного збільшення суми податків. Призначення Дармана свідчить що Буш не відступить від оголошеної програми. В Адміністрації президента Роналда Реґена Дарман був заступником шефа персоналу в Білому Домі за часів Джеймса Бейкера, а потім заступником Бейкера, коли він був міністром фінансів. Дарман не є прихильником адміністративних втручань в економіку.

Роман С. Голіят

ПОЛЬСЬКА ПРЕСА ПРО СВЯТКУВАННЯ НА ЯСНІЙ ГОРІ

II.

Помалу заникають також створені в минулому стереотипи. Немалою заслугою на тому відтинку були кілька середовищ католицької інтелігенції, згадати б хоча люблинське середовище „Зустрічів", чи гурток людей що згуртовані при костьолі в Підкові Лісній.

Одначе, основний і, як можна сподіватися, тривалий перелом принесли щойно Святкування Тисячоліття. Торжества на Ясній Горі становлять немов би найвище завершення — завершення довгого і нелегкого процесу.

Святкові приготування зроблено з величезним розмахом. Започаткувала їх святочна Служба Божа, яку відправив архиєпископ Марусин. Там лунали слова Архиєпископа, що Ясногірська Пані, не зважаючи на її зображення прибула до Польщі з України, „мусіла чекати протягом 600 років на своїх українських дітей, питаючись, чи прийшли — прийшли!"

Мацєй Козловський обширно звітує про перебіг цих історичних українських Святкувань Тисячоліття Хрищення Руси-України в Ченстохові.

У католицькому тижневику „Недзєля", Ченстохова 25-го вересня 1988 року, ч. 39, у статті Анджея Горинєца п.з. „Тисячоліття Християнства на Русі" читаємо, що в Х-му сторіччі християнська Церква творила одну цілість, яка підлягала Папі в Римі. Різниця була лише в обряді — грецькому на Сході й латинському на Заході. З Києва було ближче до Візантії, ніж до Риму, а також з політичних причин було кориснішим зблизитися до візантійського цісарства. При тому, слов'янська психіка-вразлива на зовнішню великодушність обрядів і блискуче вивінуваня східніх Церков, подобались князеві й його київським дворянам і вони прийняли грецький обряд. Крім того болгарські священики принесли на Русь і впровадили літургійну слов'янську мову, яка була на Балканах від часів св. Кирила й Методія. Західні слов'яни, щойно після тисячу років від прийняття Хрищення, могли почути Службу Божу в мові зрозумілій для народу. Русь-Україна прийняла Христову віру в 988-му році.

Після 66 років наступила схизма. Східня Церква перестала визнавати зверхність Папи. Одначе, Русь не належала до завзятих противників Риму, й хоча відірвалася від нього, то ще до XIII століття заховувала зв'язок з папством. Тільки грецькі священики, що прибули над Дніпро, намовляли русинів до ворожости супроти Риму.

У тому самому числі, О. Єжи Томжінський, у статті п.з. „Святкування Тисячоліття Хрещення Руси-України на Ясній Горі", заподав обширний репортаж цих святкувань. Там читаємо, що на закінчення Архиєрейської Служби Божої промовив примас Польщі, кардинал Юзеф Ґлемп. Він сказав: „Не зважаючи, що на Ясній Горі кінчаться молитви вдячности, то вони, одначе, будуть продовжуватися там, де живуть вірні української національности. Долучуємося і ми до цих молитов, поляки латинського обряду. Робимо ми це тим більше, бо маємо досвід нашого Тисячоліття, яке ми святкували 22 роки тому в інших обставинах, як сьогодні. Вчитуючись у пастирські листи Папи Івана Павла II, можемо сказати, що з трудної минувщини, хочемо творити при Божій допомозі кращу майбутність. Думаю, — говорив примас — що надходять нові часи, в яких світ буде формуватися на новій цивілізації любови".

Крім повище згаданих газет, обширні репортажі зі Святкувань Тисячоліття Хрищення України на Ясній Горі подали: „Гость нєдзєльни", Катовиці, 25-го вересня 1988, ч. 39 і тижневик суспільно-культурний „Так і нє", Катовиці, 7-го жовтня 1988, ч. 41, у статті „На Ясну Гору прибув цілий руський єпископат з патріярхом Української Католицької Церкви, кардиналом Любачівським — Многая літа..." автором якої є проф. Едвард Прус, відомий українському читачеві зі своїх антиукраїнських публікацій. У його репортажі між іншим читаємо, „що останній ординарій перемиської дієцезії в червні 1946 року брав участь у засіданні польського єпископату на Ясній Горі, якого він був повноправним членом. Після його смерти Перемишль не мав свого греко-католицького єпископа. Катедру перебрав латинський костьол, усуваючи з неї чудовий історичний іконостас. Приписується, що його розібрали й сховали, подібно, як сховано митру Владики Йосафата Коциловського. Іконостас і митра повинні повернути на своє місце: іконостас до катедри, а митра на голову перемиського владики", таке говорили йому в Ченстохові українські паломники. Його репортаж ілюстрований двома знімками — кардинал Любачівський і маси народу — учасники святкувань.

Згадуючи про репортажі в пресі повищих газет, на особливе признання заслуговує Мацєй Козловський з „Тиґодніка повшехного", його бо репортаж написаний без зайвих емоцій і він єдиний заподав, що на закінчення Архиєрейської Служби Божої, ще раз рознеслись слова гимну:

Боже Великий Єдиний,
Русь Україну храни
Волі і світла промінням
Ти її осіни.

ВШАНУВАЛИ СВОГО ДУШПАСТИРЯ ПРОТОІЄРЕЯ СЕРГІЯ НЕПРЕЛЯ

Ірвінгтон, Н. Дж. (А. Домарацький). — Заходами парафіяльного уряду та Сестрицтва української православної парафії Св. Тройці в Ірвінгтоні, тут 11-го вересня була відслужена Архиєрейська Служба Божа, яку очолив Владика Мстислав, Митрополит Української Православної Церкви в ЗСА, та під час Богослуження нагородив настоятеля парафії о. протоієрея Сергія Непреля мітрою з нагоди 50-ліття священства.

О годині 10-ій ранку о. Сергій Непрель привітав Владику Мстислава в церкві перед царськими воротами, а церковний хор під орудою інж. Дмитра Олійника проспівав „Многая літа, Владико" (Іпсола Еті Деспота").

Архиєрейську Службу Божу очолив Владика Мстислав в сослуженні о. протоієрея Сергія Непреля — настоятеля парафії, о. митр. Петра Готровича, о. прот. Михайла Земляченка з Бавнд Бруку, о. прот. Василя Іващука з Байону, о. декана митр. прот. Богдана Железівського і о. протодиякона Володимира Поліщука та іподияконів Юрія Гілтайчука та Олександра Непреля.

Під час урочистостей у церкві та на бенкеті українську католицьку церкву св. Івана Хрестителя в Нюарку репрезентувала сестра Марія в заступстві о. Лукія Богдана, який в той час перебував на Україні.

Під час Архиєрейської Служби Божої Владика Мстислав виголосив з амбону відповідну проповідь з нагоди 50-ліття священства о. протоієрея Сергія та нагородження його мітрою. Згадавши коротко про життя ювілята ще з міста Крем'янця на Волині та його висвячення 25-го березня 1939 року Архиєпископом Олексієм Громадським, він також звернув увагу на велику подію в українському житті — 1000-ліття Хрищення України, де всі українські поселенці як у вільному світі, так і в поневоленій Україні святкують це велике свято. Згадував рівнож, що о. Сергій має шану в цьому ювілейному році святкувати 50-ліття свого священства, свого трудолюбивого життя, яке він віддав на славу Української Православної Церкви в Україні і на чужині та на славу Богові й українському народові.

На закінчення Служби Божої церковний хор відспівав для о. Сергія Многолітствіє, а для Владики Мстислава „Іспола Еті Деспота".

Бенкет в пошану о. Непреля відбувся зараз по Службі Божій в Українському Народному Домі в Ірвінгтоні. Ювілята з паніматкою Надією та Владику Мстислава при вході на залю привітали хлібом і сіллю голова парафіяльного уряду інж. Константин Приходько, а від Сестрицтва св. Покрови Леся Марченко, голова Сестрицтва, та Галина Галій. Присутні привітали бурхливими оплесками, встаючи з місць.

За головним столом засіли: Владика Мстислав, о. митрат Сергій Непрель з паніматкою, о. прот. Євген Богуславський з паніматкою, преп. сестра Марія, о. декан митр. прот. Богдан Железівський з паніматкою, о. прот. Михайло Земляченко з паніматкою, о. прот. Василь Іващук, о. протодиякон Володимир Поліщук з паніматкою, о. митрат Петро Готрович з паніматкою та Андрій Кейбіда.

Владика Мстислав поблагословив приготовані дари, а голова парафіяльного уряду інж. К. Приходько, відкриваючи бенкет привітав палкими словами Митрополита Мстислава, ювілята з паніматкою, священство, представників церков, організацій та всіх присутніх на залі. Короткими словами проаналізував життя в нашій парафії о. настоятеля прот. Сергія та довершення цього ювілею, що має велике значення в нашому православному житті в ювілейний рік Хрищення України. Звернувся з закликом до Блаженнішого Владики Мстислава та до священства, щоб по закінченні наших ювілеїв приступити до здобуття українського православного патріярхату.

Відтак передав слово інж. Дмитрові Олійникові — тостмайстрові, який проводив бенкетом.

Інж. Д. Олійник, привітавши Блаженнішого, священство та представників і парафіян, у своєму короткому слові підкреслив подію в парафії. „Подія, яка з одушевленням зворушила нашу громаду та невимовно мило й приємно була, зустрінута всією родиною нашого настоятеля о. митрата Сергія Непреля".

Усі радісні моменти, що відбуваються в цьому ювілейному році у циклі урочистих святкувань 1000-ліття Хрищення України, стають більшими, неначе світліші, вони, немов прикрашені дорогоцінним намистом, набирають повноти піднесення духа.

На закінчення цих привітань попросив присутніх піднести тост на честь о. Митрата та побажав ще довгі роки працювати на Христовій ниві для добра святої Церкви і на користь українському народові. Для о. митрата Сергія присутні проспівали Многолітствіє.

Під час смачного обіду Іванна Кононів при фортепіяновому супроводі проф. Бориса Базаля виконала „Баляду про Мальви" композитора Володимира Івасюка та три народні пісні: „Родимий краю", „Україна", „У моїм садочку". Публіка нагородила рясними оплесками.

Відтак тостмайстер представив та попросив до слова представників церков і організацій у такому складі: Всеволод Луцкевич — парафія св. Вознесіння, Мейплвуд, Н. Дж., Новак — Святотроїцька катедра в Ню Йорку, полковник Петро Войновський — Свято-Володимирська катедра в Ню Йорку, та від Буковинського куреня, о. прот., Василь Іващук — парафія св. Софії в Байоні, Ню. Дж., Андрій Кейбіда — українська католицька церква св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж., Михайло Дзіман — місцевий відділ УККА, А. Феденишин — 1-ша Українська Дивізія, Маріян Кормило — 2-га Українська Дивізія, Анна Кріса — відділ ОЖ ОЧСУ в Нюарку-Ірвінгтон, Нестор Басняк — відділ ООЧСУ, Іванна Кононів — Український Народний Дім в Ірвінгтоні, Євген Манджій — „Самопоміч" Нюарк, проф. Цяпка — Товариство „Самопоміч" в Нюарку, Роман Мигаль — СУМА, Андрій Шевченко — ОДУМ, Надія Мірчук — Об'єднання Сестрицтв в Америці, Микола Чорний — приятель, Лідія Чумак — приятелька, о.декан Богдан Железівський — деканат, Владика Митрополит Мстислав — УАПЦ в Америці та від себе, о. прот. Михайло Земляченко — особистий, Леся Марченко — від Сестрицтва св. Покрови в Ірвінгтоні, та голова парафіяльної ради Святотроїцької церкви Константин Приходько, привітавши о. настоятеля-ювілята, вручили подарунок. З нагоди 50-ліття священства о. протоієрей С. Непрель отримав кільканадесят листів з поздоровленнями, а також телеграми та телефонічні побажання, які не були відчитані на бенкеті.

На закінчення бенкету промовляв о. протоієрей С. Непрель, згадавши передвоєнні свої молодечі літа ще на рідних землях в Крем'янці, своє свячення та священнослужіння у Святобогословському монастирі у Крем'янці. Пізніше обслуговував парафію св. Інокентія Іркуцького в Крем'янці. Виїхав до Києва з призначенням Владикою Олексієм Громадським як священослужитель. Відправляв Служби Божі в Києві, Проскурові та довколишніх селах, як наприклад, в селі Малиничі. У воєнний час бачив спустошення віри і цінних вартостей церковних, а також церков нашими обома наїзниками — большевицьким режимом та німецьким тоталітаризмом. Судилася доля прожити жахливі часи на рідних" землях, але судилася доля виїхати в далекі незнані чужі сторони. І в третій період, уже повоєнний, далеко від рідного краю служив вірно Українській Православній Церкві та українському народові, завдячуючи свої сили Богові. Дякуючи Владиці за звеличання, отцям та представникам організацій і товариств, всім присутнім за звеличання, як рівнож управі та Сестрицтву церкви Св. Тройці і своїм улюбленим діточкам, донечці Аллі, замужній за д-ра Ярослава Лешка, та синові Олександрові, які співпрацювали з парафіяльним урядом та закупили мітру.

Інж. Д. Олійник — тостмайстер, дякуючи всім присутнім на бенкеті та всім, хто причинився працею до проведення цього величавого ювілею, згадавши парафіяльний уряд, Сестрицтво св. Покрови, яке приготовило солодке, Іванні Кононів за сольоспів та П. Стефанові за приготування смачних страв.

На закінчення проспівано український національний гимн „Ще не вмерла Україна".

Владика Мстислав благословить о. протоієрея Сергія Непреля та всіх парафіян з великим парафіяльним святом.

(Світлив М. Нагірняк)

ГОЛОВНИЙ КОМАНДИР військами НАТО в Европі ген. Джан Ґалвін, виступаючи перед журналістами західніх країн, закликав їх започаткувати у пресі й інших засобах масової інформації широку кампанію контрпропаганди у відповідь на ідеологічний наступ Совєтського Союзу. Совєтські засоби інформації дістали завдання змінити настрої на Заході про СССР й інші комуністичні держави, в чому вони можуть похвалитись деякими успіхами, — заявив ген. Ґалвін, але, наприклад, совєтська військова потуга далі зростає, викликаючи при тому підозріння, що цю потугу втримують не для забавки, не для оборони перед „капіталістами", а для якоїсь прихованої імперіялістичної цілі. Згаданий генерал підкреслив, що західнім країнам, треба більш обережно і критично оцінювати тези совєтської пропаганди, бо „я не бачу жадних змін внутрішньої совєтської політики", сказав, генерал, а все що говориться призначене на експорт.

ПОДЯКА

З волі Всевишнього в п'ятницю, 17-го червня 1988 р. у Філядельфії, Па. відійшла від нас у Вічність на 90-му році свого трудолюбивого життя наша Дорога і Незабутня
СЕСТРА, ТЕТА, ВУЙНА, КУЗИНКА

бл. п.

Параскевія Олексюк
з дому Ткачук

Відійшла чесна ґаздиня, вірна донька Гуцульської Землі, членка культурно освітних і громадських установ в Україні і тут на чужині. Народилася Вона на чарівній Гуцульщині в селі Шешори Косівського повіту. Цією дорогою складаємо щиру подяку нашим рідним, приятелям і знайомим, за участь в похоронних відправах 24-25 червня 1988 року, за вияв співчуття, та за квіти на могилу. Дякуємо нашому парохові о. Я. Мельникові за відправи та прощальне слово, а о. Р. Дубітському за відправу на цвинтарі св. Андрія Первозванного в Бавнд Бруку, Н.Дж.

Дякуємо Гуц. Тов. „Черемош" за віддання останньої прислуги свойому членові основоположникові, стійкою коло домовини, та прощальним тужливим голосом трембіти. Дякуємо землякам Шешорцям членам „Черемошу" які несли домовину. Щиро дякуємо за зворушливі прощальні слова, голові „Черемошу" М. Луцеву, нашому колишньому дириґентови хору просвіти в Шешорах, письменникові І. Боднарчукови з Канади та племінниці Уляні Михайлюк-Процюк. Всі вони згадували пройдений шлях Покійної з своїм вже Покійним мужем Степаном, та Її шляхетну вдачу, яка творила тільки добро, як родині так і громаді. Дякуємо докторам Р.Р. Диким, та д-рові Салякові, за дбайливу лікарську опіку, а також Оксані Боринській, за фізичну і моральну допомогу в шпиталі і вдома, рівнож кузинці Анні Василащук, та всім тим хто відвідував Покійну під час Її недуги. Дякуємо Похоронному Заведенню панства Насевичів за солідне переведення похорону. Наша подяка ред. Л. Бурачинській за так милий спомин про Покійну в „Свободі" і „Гуцульщині". Врешті щира подяка всім тим, які зложили щедрі пожертви в пам'ять Покійної на різні громадські цілі.

На Служби Божі і квіти

Гуцульське Тов. „Черемош", Українська Щадниця, Анна Василащук, Дмитро Михайлюк, Оля Пустяк, Ілько Михайлюк, Оксана Буринська, Уляна і Олекса Процюк, Оля і Тарас Білинські, Марта і Тосько Рубель, Оксана і Левко Строцькі, Марія і Роман Ольховецькі, Текля і Дмитро Федорійчук, Катруся і Володимир Василащук, Люба і Стефан Сабо, Таня і Олександер Білинські, Анна і Никола Максимюк, Олена Павлюк, Віра і Рей Потей-Павлюк, Родина Сміт і Понґо, Віра Лащик, Анна Тучковська, Марія і Роман Флюнт, Емілія і Іван Боднарчук.

На Український Освітно Культурний Центр

По $ 200.00 - Василь Ткачук
По $ 100.00 — Дмитро Ткачук, Стефан і Гільда Фірко.
По $ 50.00 — Стефан Фірко мол.
По $25.00 — Франка Стахів, Дарка Федак, Текля і Дмитро Федорійчук,
По $ 20.00 — Анна і Іван Бейсюк
По $ 15.00 — Роксоляна і Михайло Луців
По $ 10.00 — Евген і Леся Шкільник, Ілько Михайлюк.

Разом.. $ 580.00

На Видавничий Фонд Монографії „Гуцульщина" при УСОГ

по $ 500.00 — Василь Ткачук
По $ 100.00 — Франка Стахів, Стефан і Гільда Фірки, Дмитро Ткачук,
По $ 50.00 — Оксана Ткачук, Калина Миколенко з родиною, Ярема Ткачук з родиною, Евдокія і Дмитро Сороханюк, Ірина Стерчо, Степан Фірко мол., Марія і Северин Злочовські, М.М. Миронюк і А. Р. Томяк,
По $ 25.00 — Ілько Михайлюк, Текля і Дмитро Федорійчук, Оксана і Микола Ільяшенко, Анна і Стефан Макух та А. Кумферт, Емілія і Іван Боднарчук, Марія Лабунька, д-р Ілько Ткачук.
По $ 20.00 — Анна і Петро Тарнавські, Оля і Михайло Нич, Марія і Роман Флюнт, Стефа і Ліда Чорні, Ірина і Ілько Шкромюк, Анна Бурій.
По $ 15.00 — Марічка і Василь Панчак, Роксоляна і Михайло Луців,
По $ 10.00 — Роман Стеблій, Юстина і Микола Голіней, Ляриса Кострицька, Параска Желіщів, Мар'яна і Роман Ольховецькі, Параска Гаркач.

Разом.. $ 1.585.00
580.00
Загальна сума виносить........................ $ 2.165.00

Ми всім Вам ще раз сердечно дякуємо, нехай Всевишній винагородить Вас усім добром на многії літа.

Брати Василь і Дмитро Ткачуки
та сестра Настя в Україні

Ювілейна Академія для відзначення 70-річчя Листопадового чину у Філядельфії

Відгомін історичних подій у процесі нашого сьогодення має своє особливе значення. У певні річниці, коли концентруємося над тим, як дійшло до даного зриву і як розвинулися події, історична давність приближується, а ми — вже нові покоління неначе переносимося у минуле,давніше чи новіше, але те, що є пройденим етапом розвитку і буття нації, і тоді діємо мислею нашою і почуваннями нашими разом з ними...

Так можна було б сказати, перебуваючи на ювілейній Листопадовій академії, влаштованій старанням Українського Конгресового Комітету — українська громада метрополітальної Філядельфії, УАКРади, 6-го листопада в Філядельфії. Залю заповнила філядельфійська та позамісцева патріотична громада. Виднів на сцені тризуб і дата Листопадового чину — 70 літ тому... Академію відкрив голова УКК, української громади метрополітальної Філядельфії інж. Михайло Нич і впровадив присутніх у минулі події державнотворчого процесу України та закликав хвилинною мовчанкою вшанувати поляглих за волю України на полі слави. Інж. М. Нич представив промовця цієї святковости-академії професора Олександра Домбровського, відомого історика України її ранньої доби. Проф. О. Домбровський поглянув критично на події з-перед 70-років з перспективи сучасности і з набутим досвідом упродовж останніх десятиліть. Трагічний вислід боротьби залежав від різних аспектів — внутрішньої непідготованости до подій такого маштабу з одного боку, і від вигідної для ворога політичної констеляції. Прелеґент переплітав свою доповідь особистими епізодами з різних періодів, що віддзеркалювали настанову української і польської сторони. Професор Домбровський ствердив, що сучасні прояви громадської думки на терені Львова є доказом того, що дух Листопадового чину-змагання за свободу і повну державну незалежність безнастанно жевріє в українських душах. Грімкі оплески нагородили прелеґента за його цінні думки. Мистецька частина академії складалася з деклямації і виступу чоловічого хору „Прометей".

Мотря Мац, декляматорка, студентка коледжу, виконала по-мистецьки поему Івана Франка „Вічний революціонер" і була нагороджена рясними оплесками.

Чоловічий хор „Прометей" під батутою дириґента Михайла Длябоги виконав відповідну для свята добірку пісень: „Тим, що впали", муз. Ф. Колесси, слова Б. Лепкого, „Ой пущу я кониченька", народня пісня в обробці М. Лисенка, в'язанку бойових стрілецьких пісень „Стрілецьким шляхом" в обробці М. Гайворонського, „Хор Нормавів", муз. А. Вахнянина, слова К. Устияновича, „Хор жовнірів", муз. Ч. Ґуно, та „За рідний край", муз. М. Гайворонського, слова Р. Купчинського. Фортепіяновий супровід був у руках піяністки Ірини Пелех-Зварич. Певна віднова репертуару, зіспіваність ансамблю та музичний супровід причинилися до справжнього успіху хору „Прометей". Зоровою атракцією були нові жупани хористів, які запроєктували і виготовили Юлія Шашаровська та Володимир Славятинський.

Національний славень „Ще не вмерла Україна" закінчив це справді гарне святкування 70-річчя Листопадового зриву.

Т. Дніпровська

УСВТ — „Чорноморська Січ"
в Нюарку, Н. Дж.

у глибокому смутку повідомляє своїх Членів і Симпатиків, що в четвер, 17-го листопада 1988 р., несподівано відійшов у Вічність

бл. п.

БОГДАН ІГОР ПІДЛУСЬКИЙ

довголітній член, колишній заступник і голова УСВТ „Чорноморська Січ".

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 21-го листопада 1988 року в Кергонксоні, Н. Й. та на українському цвинтарі св. Духа в Гемптонбурґу, Н. Й.

Опечаленій дружині Марії, синові Адріянові, доні Лідії та ближчій Родині в ЗСА і Україні передаємо вислови щирого співчуття.

Управа УСВТ „Чорноморська Січ"

Ділимося сумною вісткою
з Родиною, Приятелями та Знайомими,
що у вівторок, 22-го листопада 1988 р.
відійшла у засвіти

бл. п.

ІРЕНА МРИЦ

магістер філософії, учителька Рідної Школи у Львові.

ПАНАХИДА І ПАРАСТАС відбудуться в п'ятницю, 25-го листопада 1988 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Петра Яреми при 129 Схід 7-ма вул. в Ню Йорку, Н. Й.

ПОХОРОН в суботу, 26-го листопада 1988 р. о год. 9:30 ранку з української католицької церкви св. Юра в Ню Йорку на український православний цвинтар св. Андрія Первозванного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

В глибокому смутку залишилися:
сестри —
ЛЮБА ПЕЖАНСЬКА
ОЛЬГА МРИЦ
ДОРА САВЧАК
брат — БОГДАН МРИЦ з дружиною
ТАМАРОЮ
та ближча і дальша Родина в ЗСА і Европі

ОСІННЯ ЗАБАВА ОСУМА

Ню Йорк. — В суботу, 26-го листопада ц.р., о год. 9-ій вечора тут в залі Українського Народного Дому, 140 Друга авеню, відбудеться осіння забава, що її організує Осередок СУМА ім. ген. хор. Т. Чупринки з вибором королеви Осередку. Грає оркестра „Темпо". Столики можна замовляти в клюбі „Діброва" телефоном: (212) 473-2955.

Святкування Тисячоріччя у Виппані

Виппані, Н. Дж. — Ювілейний Комітет Тисячоріччя Хрищення України при парафії св. Івана Хрестителя у Виппані, Н. Дж. відзначує Тисячоріччя Християнства в Україні архиєрейською Службою Божою, яку відправлять Владика Михайло Кучмяк і отці-парохи із сусідніх парафій. Під час Служби Божої співатиме хор парафії св. Івана Хрестителя у Виппані.

Відправа відбудеться в неділю, 4-го грудня ц.р., в год. 3-ій по полудні, каплиця св. Родини (коло 700 місць), при коледжі Сейнт-Елізабет, дорога, ч. 24 (Медісон аве.), Конвент Стейшен, Н. Дж. (між Моріставном і Медісоном).

До участи в цьому святкуванні запрошується християн різних віровизнань.

Другу частину ювілейної програми — виставку культурно-релігійних експонатів і висвітлення з поясненням виконання „Анатомії ікони" мистцем Андрієм Мадаєм спонзорує 61-ий Відділ Союзу Українок Америки. Виставка відбудеться в неділю, 4-го грудня в год. 5-ій по полудні, на першому поверсі Адміністраційного будинку коледжу. Перед входом на виставку СУА буде приймати гостей безалькогольними напитками та солодким за добровільними датками. Паркування безплатне перед адміністраційним будинком та на площі коло каплиці.

ОДНА ЦИФРА ЗАБАГАТО

У рубриці „З листів до редакції", у листі Марії Сокіл „Допоможіть з виданням" („Свобода", ч. 222 з 22-го листопада ц.р.) треба читати: „Ця опера була виконана в 1969 році з нагоди 75-річчя Українського Народного Союзу... " — Ред.

Відвідини...

(Закінчення зі стор. 1)

„Свободі" хотілося нам набути доповідь д-ра М. Антоновича для публікації, бо знаємо його як надзвичайно сумлінного й мудрого доповідача-дослідника, але нам дорогу перебігли із журналу „Сучасність", де доповідь має появитися, тож ми обмежилися лиш бесідою з прелеґентом, який до речі при згадці про „Сучасність" висловив своє схвалення критичної у „Свободі" вістки про появу в видавництві „Сучасність" книги котроверсійного автора Віктора Петрова — В. Домонтовича — Віктора Бера. Д-р Марко гратулював „Свободі", що нагадала українському загалові про сумнозвісну, а то й просто агентурно-ганебну поведінку Віктора Петрова, який як агент совєтської розвідки вів каїнову роботу серед української еміграції в Німеччині в 40-их роках, аж поки втік назад до Москви по нагороду — ордени Леніна.

Д-р М. Антонович має намір писати про цього українського перевертня, бо уважає це скандалом, що ми тепер, замість зайнятися справді видаванням вартісних авторів і будуючих творів, беремося за таких людців, про яких тепер не слід би згадувати, а не те що ґльорифікувати. Запевнення д-ра М. Антоновича, що він обізветься ще на цю тему на сторінках української преси, а ще й заохотить до подібної критики інших свідків ворожої діяльности згаданого осібняка серед українців, — редактори вислухали з увагою і вдоволенням і теж розпитували про його поточну працю. Перед ним на першому місці участь у Світовому Конгресі Вільних Українців, де він має виголосити доповідь про культурне життя в Україні; організування відзначувань 80-річчя канадської „Просвіти"; турботи навколо журналу „Український Історик" та найбільш клопітлива справа — редагування збірника УВАН п.з. „125 років Київської Української Академічної Традиції". Д-р Антонович має чимало з тим клопотів, бо мало хто відразу присилає свої матеріяли з того, що вже приготовано й прочитано на симпозіюмах, чи то пак на вечорах, що вже відбулися на цю тему.

Гостя з Мадярщини Наталя Бартаі-Драгоманова — вперше в Америці, прибула на візиту до свояків Антоновичів до Монтреалю, де вона провела гарний час, знайомлячись з життям наших канадців. До ЗСА привабила Н. Драгоманову родина її сестри св.п. Людмили Демиденко-Драгоманової, котра померла два роки тому в Рочестері, Н. Й., де спочивають вічним сном і батьки пані Наталі — проф. Світозар Драгоманів і мати Антоніна Іванівна, так і не діждавшись побачитися з молодшою донькою, з якою трагічно розділила їх Друга світова війна.

Хоч сама ціль приїзду в Америку для Наталії Драгоманової не була радісна, все ж таки вона, як українка й нащадок дуже заслужених українців, цікавилася всіма проявами американсько-українського зорганізованого життя, особливо культурним відтинком, відвідуючи головні українські установи й інституції, до яких належить і Видавництво „Свобода", де не раз друкувалися твори і її діда і її батька — чи матеріяли про них.

В самій же редакції цього дня була зворушлива зустріч для Наталі з її шкільною товаришкою, членом редакції Людмилою Шарою (тепер на півемеритурі), батько якої Іван Шарий — колишній член Української Київської Громади й приятель Світозара Драгоманова, як і Володимира Міяковського, загинув у большевицьких катівнях ГПУ, розстріляний за участь у збройній боротьбі України в лавах Української Дієвої Армії і під Крутами, за членство у Трудовому Конгресі та в Спілці Визволення України.

Це була носталгійна нагода згадати дитинство, Будинок Учених у Києві, на розі Прорізної і Пушкінської вулиць, де І. Шарий був завідувачем і де були в 20-их роках т.зв. Дитячі гуртки, до яких вчащали і Оксана Міяковська і Наталя з Аріядною Драгоманови, і Галина з Людмилою Шарі, як і всі інші малі діти членів Дому Учених.

Зустріч з товаришками дитинства була і радісна і сумна, бо вже наступного тижня по тому від'їхала п. Наталя назад до Монтреалю, а звідти до Будапешту, де на неї чекають доньки з родинами і найголовніше — внуки та її праця лектора чужих мов.

В Торонто...

(Закінчення зі стор. 1)

Вжесневський від Пласту і Т. Романюк від молоді з України. Доповідь про Україну на світовій спортовій арені виголосив В. Соколик а двоє студентів, М. Чума і М. Онищук говорили про „Бразилійський проєкт". Нарадами провадив дотеперішній голова КУМО д-р Л. Романюк. Згідно з ротаційною системою на чергові чотири роки провід КУМО перебрав голова СУМ О. Рожка. В ранніх годинах радила також Рада Культури. На обох комісіях було дуже мало присутніх.

Численну публіку зібрала пополуднева сесія Комісії Прав Людини. У панелі про „Сучасний стан опору в Україні" брали участь д-р Ніна Караванська, Петро Рубан, Надія Світлична, Оксана Мешко, о. Василь Романюк. Слово забирали також Леонід Плющ, Дмитро Шумук і Микола Руденко. Сесію провадила Христина Ісаїв. В тому самому часі відбувалася Наукова Рада з численними доповідями.

НА ПРЕСОВІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ 21-го листопада Джордж Буш повідомив, що Ричард Торнбирг залишиться на пості секретаря юстиції, а Лоро Кавазос на становищі секретаря освіти. Він також висловився з приводу майбутньої зустрічі з совєтським генсеком Міхаїлом Ґорбачовим, сказавши, що це буде зустріч президента Роналда Реґена з Ґорбачовим, а він буде присутній як віце-президент. Відповідаючи на запитання кореспондентів чи зустрінеться він з Майклом Дукакісом, Буш відповів, що така зустріч на найближчий час не запляновано, але він „хотів би зустрітися з губернатором Массачусетс, щоб потиснути йому руку й поговорити".

ЦІЛА КРАЇНА ВІДЗНАЧИЛА 25-ті роковини з дня смерти президента Джана Кеннеді. В неділю, 20-го листопада, на крайовому цвинтарі в Арлінґтоні друзі й родичі Кеннеді поклали вінки на його могилу. Вінки було покладено також в Далласі, в місті, де його вбили. На відміну від інших покійних президентів, Дж. Кеннеді багато років продовжує хвилювати серця американців. Про нього постійно згадують засоби масової інформації, продовжуючи пошуки справжніх причин вбивства.

ПАКІСТАНСЬКА ПРИКОРДОННА протилетунська артилерія зістрілила афганський військовий транспортовий літак, який перелетів афгансько-пакістанський кордон. Усі 34 особи, в більшості військовики кабульського комуністичного режиму, загинули. Згідно з повідомленням з Пашавару, літак, не зважаючи на перестороґу, перелетівши кордон, продовжував лет і не відповідав на сигнали пакістанців.

ПІД БЮРОМ СОВЄТСЬКОГО „Аерофлоту" в Женеві вибухла минулого тижня бомба і поранила п'ять осіб, які припадково переходили коло будинку. Ніхто з Аерофлоту не постраждав. Хтось, як тепер виявилося, якийсь „Соціялістичний національний фронт", залишив під дверима бюра валізку з вибуховим матеріялом. Серед тяжче поранених є два американські громадяни. Поліція веде слідство в цій справі.